CRÒNICA

23 DE MARÇ

62 Sortida a Peu pel Penedès. "La carrerada de la Cerdanya. Un camí i la seva història. Transhumància popular". Secció d'Excursionisme

Davant de la Casa de la Vila de la plana Rodona (Sant Miquel d'Olèrdola), els excursionistes penedesencs ens vam trobar amb una seixantena de socis del Centre Excursionista de Catalunya, alguns d'ells prou veterans, que havien arribat en un autocar procedent de Barcelona.

Fórem entre setanta i vuitanta caminaires els que vam començar l'excursió prevista, que era repetició de la 59 Sortida a Peu pel Penedès, mentre que una dotzena, per tal d'estalviar-se la pujada al cim del Papiol, preferiren iniciar el recorregut a cal Marc, on ens vam aturar per esmorzar, i on fórem amablement atesos pels masovers. Uns pocs barcelonins es quedaren dalt de l'autocar per anar a visitar el conjunt arqueològic d'Olèrdola.

El bon temps va acompanyar la jornada, el fet que fes més calor de l'habitual en aquestes dates de març féu que no s'anés gaire de pressa i s'arribés a l'esmorzar amb un cert retard. Després, la concurrència passà sobre els llocs establerts fins a l'Arboçar de Dalt, on l'horari ja s'havia sobrepassat amb escreix. En aquest lloc es decidí deixar de pujar al pi del Barba i continuar el camí de retorn.

Així tornàrem pel costat de cal Bertranet, trepitjant camins llaurats feia ben poc, pel camí del corral de cal Jesús, recentment reconstruït, i, finalment, vam haver de donar la volta al castellot de la Barquera pel camí de la riera de Sant Marçal, car els camps de la masia de la Barquera estaven impracticables per caminar a causa dels moviments de terra que s'hi estan realitzant.

Travessada la finca del Farreny sense cap dificultat, la rereguarda arribava a Sant Miquel d'Olèrdola vora les dues, lloc on els participants del CEC ja tenien la taula parada, mentre la resta d'excursionistes es recollia vers les seves llars.

25 DE MARÇ

Vilafranca del Penedès. Presentació del llibre "Visca la Pepa! Les reformes econòmiques del Trienni Liberal 1820-1823"

L'Auditori del Museu de Vilafranca va acollir l'acte de presentació d'aquest estudi de Ramon Arnabat editat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics de l'Institut d'Estudis Catalans a la seva col·lecció "D'ahir per avui". Va ser precisament el professor Gaspar Feliu, catedràtic d'història de la Universitat de Barcelona i president de l'entitat que ha publicat el llibre, qui en va fer una presentació, amb unes notes introductòries del professor penedesenc Antoni Saumell, que primerament va resseguir el currículum de l'autor del treball ara publicat.

Per a Saumell del llibre es poden destacar diversos trets, des del fet que ha estat realitzat sobre fonts documentals inèdites procedents d'arxius diversos, i que, a més, tracta un període sobre el qual no hi ha gaire bibliografia, i també el fet que l'estudi intenta fer una anàlisi integrada de les mesures econòmiques que els liberals van intentar aplicar per tirar endavant una economia capitalista. Per a Saumell es tracta d'un llibre d'història econòmica, però de la història que han fet les perso-

nes i que constitueix, en definitiva, un bon exemple de com és important conèixer el passat per entendre el present.

Per la seva banda, Gaspar Feliu va subratllar que Arnabat ha tingut l'encert de no caure en la temp69tació de publicar la seva tesi doctoral, sinó que ha cercat camins diversos per a la seva divulgació. Tot seguit va remarcar diversos aspectes del Trienni Liberal com un intent fracassat de revolució burgesa, entre altres coses perquè la societat no podia assumir-la tota vegada que faltava una reforma agrària. Va explicar igualment com els liberals tenien idees clares pel que fa a la manera de sortir de la crisi econòmica i com promoure la reforma de la hisenda pública. En la seva opinió, però, el punt crític de la política econòmica del Trienni va ser la no abolició de la propietat feudal que, pel contrari, va sortir beneficiada de la desamortització eclesiàstica.

En opinió de Gaspar Feliu, en el seu treball Arnabat es mostra optimista amb el procés de la desamortització, però és evident que va deixar l'Estat sense terres i amb una estructura tributària que resultava més gravosa per a la petita i mitjana pagesia, amb el manteniment del delme, que es veia com una imposició senyorial i, a la vegada, amb l'impost de consums. Feliu va cloure el seu parlament insistint en l'esforç de Ramon Arnabat per recollir en aquest volum les diferents veus de la història, tant la política dels liberals en les reformes com la recepció que aquestes van tenir en la població, un treball que –va insistir– respon a la voluntat de la col·lecció en la qual s'ha publicat, la de reflexionar a partir del passat i posar aquest treball a l'abast de tothom.

28, 29 I 30 DE MARÇ
Vilafranca del Penedès
Vilaentitats a la Rambla de Sant Francesc

L'IEP va ser present en la recentment creada fira d'entitats vilafranquines, una mostra de la dinàmica de les associacions de tota mena amb seu a Vilafranca. En aquest entorn es van situar també les activitats d'aquests dies que es ressenyen tot seguit.

29 DE MARÇ
Vilafranca del Penedès
Taula rodona sobre aspectes històrics del món del treball. Secció d'Història

A dos quarts de vuit del vespre, a l'Auditori del Museu de Vilafranca / Museu del Vi, es va portar a terme una taula rodona sobre el món del treball a casa nostra en la seva perspectiva històrica i des de diferents punts de vista. Va comptar amb la participació d'Antoni Saumell, Raimon Soler, Rosa Català i Judit Barbacil. L'acte va constituir la de presentació de la convocatòria del III Seminari d'Història del Penedès. *(Foto 1).*

D'entrada, Antoni Saumell es va referir als aspectes del treball agrari, el més ben es-

(Foto 1)

estudiat al Penedès però sobre el qual, en la seva opinió, cal tenir presents dues qüestions per continuar avançant: per una banda, acabar d'estudiar en el període contemporani els segles XVIII i XX i, per una altra, entorn, potenciar els estudis d'història agrària de l'edat mitjana i de la moderna. És necessari –va insistir– saber més coses sobre la producció i la comercialització, tant en els temps medievals com a les darreries del segle XX per tal d'obrir perspectives futures. A la vegada es va insistir en la necessitat d'estudiar la influència del medi rural en els costums i les formes de vida, les dinàmiques del treball estacional..., en definitiva, estudiar les formes de vida i la capacitat de reproducció dels nuclis familiars agraris.

Per la seva banda, Raimon Soler es va referir a la necessitat d'estudiar el treball industrial al Penedès, conèixer la societat, l'economia, les empreses i els canvis tècnics. Aquesta línia d'estudis, des de la seva perspectiva, s'hauria de situar sobre tres eixos: l'estudi del moviment obrer, l'estudi del món obrer més enllà del moviment obrer, amb l'estructura del treball industrial, els canvis tècnics, la feina a peu de fàbrica i la cultura obrera, i finalment l'estudi cronològic, tota vegada que hi ha períodes poc tractats, com és el preindustrial i el treball tradicional en la producció industrial. Va remarcar que ja seria també hora d'atrevir-se amb el segle XX, tal com el Centre Catalanista Vilafranquí va fer el 1901 amb el segle XIX.

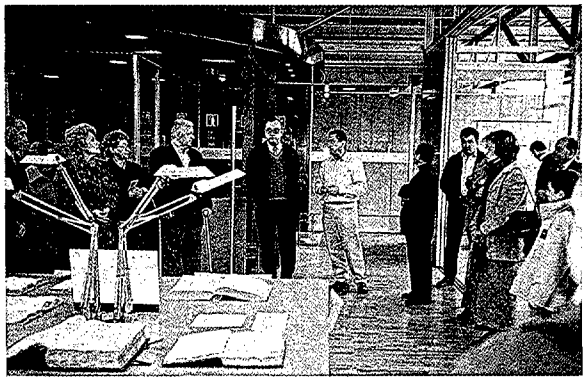
Finalment, Judith Barbacil va presentar el projecte d'història oral del món femení que es porta a terme a Vilanova. El món de la dona –va recordar– té un valor pel que fa a fonts orals, però després ens trobem que en les fonts escrites la dona sempre té un paper molt secundari. Des d'aquesta mancança el projecte "La història a les mans" aplega una cinquantena de dones vilanovines i recupera el record d'aspectes ben diversos del món femení, des d'oficis perduts com el de pantalonera, fins a l'evocació d'una de les primeres dones jugadores d'un equip de bàsquet.

30 DE MARÇ

Vilafranca del Penedès. 101 Visita Coneguem el Penedès: l'Arxiu Històric Comarcal, la casa Font Rodona i les Caves Mas Tinell

A les 10 del matí ens vam trobar a la nova seu de l'Arxiu Històric Comarcal de l'Alt Penedès, a dalt de tot de la rambla de la Girada, on, després d'una explicació introductòria a càrrec de Josep Maria Masachs, que va presentar una mostra dels diversos tipus de documents que allí es conserven, vam poder visitar aquestes noves instal·lacions recentment inaugurades i que compten amb tots els serveis i capacitat per a les previsions futures. *(Fotos 2 i 3).*

Tot seguit vam visitar la casa Font Rodona (1903), seu actual recentment acabada

(Foto 2)

(Foto 3)

de condicionar del Consell Comarcal de l'Alt Penedès. A la sala de plens del Consell Pilar Tarrada va comentar ben detalladament els principals aspectes arquitectònics, artístics i decoratius d'aquesta joia del modernisme vilafranquí *(foto 4)*. Allí no sols vam poder conèixer els serveis que el Consell ofereix sinó que, especialment, vam admirar l'acurada labor de restauració que s'hi ha portat a terme.

(Foto 4)

Al migdia vam ser rebuts a les caves Heretat Mas Tinell, situades a la carretera de Sant Martí, on vam ser rebuts pel seu director tècnic, Pere Rafecas, així com l'enòloga i altre personal de l'empresa, que ens van mostrar amb deteniment i acurades explicacions tot el procés d'elaboració dels vins i caves penedesencs i ens van mostrar les seves modernes instal·lacions, atencions que es van completar amb l'oferiment d'un aperitiu. *(Foto 5)*.

(Foto 5)

4 D'ABRIL
Sant Pere de Ribes. Presentació del tercer número de la revista "Del Penedès"

La Biblioteca Manuel de Pedrolo, a la plaça de la poetessa Mª Mercè Marçal, va acollir l'acte de presentació del tercer número de la revista *Del Penedès* de l'IEP. La presentació va comptar amb l'assistència del regidor del Cultura de la vila i va anar a càrrec dels arqueòlegs Josep Miret i Sílvia Boquer, els quals van comentar els diversos treballs que es recollien en la revista i especialment es van referir al seu estudi sobre la Bòbila Roca i a les investigacions arqueològiques que allí s'han portat a terme des de fa cinquanta anys. Finalment, es va presentar el nou web de l'IEP a càrrec del seu creador, el professor Ferran Garcia i Escobar. *(Foto 6)*.

(Foto 6)

6 D'ABRIL
El Pla del Penedès, Pacs del Penedès, Santa Margarida i els Monjos i Santa Oliva. 102 Visita Coneguem el Penedès: Els camps de l'aviació republicana

La sortida tenia com a objectiu la visita als llocs habilitats com a aeròdroms per l'aviació republicana i veure els refugis que es varen construir. La visita va ser guiada per David Iñíguez, professor de la Universitat de Barcelona i autor del llibre *El vesper de la Gloriosa*, i per Joan A. Sadurní i Vallès, propieta-

ri de la finca dels Pegats i coneixedor d'aquests indrets penedesencs.

L'itinerari estava dissenyat per veure els camps dels Monjos, Pacs i el Pla, que formaven part de l'anomenada tercera regió aèria, així com també el de Santa Oliva - El Vendrell que estava integrat, igual que el de Valls, a la quarta.

El punt de concentració va ser Sabanell, des d'on va començar la visita al camp que hi havia a la plana de can Nadal de la Boadella, coneguda popularment com can Nadal del Pla, que es troba situada dins el terme municipal de Torrelavit. A diferència de la sortida que va fer-se al mateix lloc ara fa tot just deu anys, aquesta vegada no fou possible accedir a l'esplanada de vinyes on hi havia l'aeròdrom, ni tampoc poguérem veure cap dels refugis subterranis, com a conseqüència de les obres que s'estan fent al nou tram de la carretera C-15, i això va fer que ens haguéssim d'acontentar veient només la plana des dels marges enlairats del seu entorn. Els qui l'any 1993 vàrem anar a aquella visita recordem bé la construcció del refugi, amb una entrada i unes escales estretes que baixaven prop de dos metres per sota del nivell de les vinyes, així com les obertures que en sortien per a la respiració i renovació de l'aire, que tenien l'aparença de petites barraques construïdes pel pagès per a aixoplugar-s'hi en cas de pluja.

La segona etapa de l'itinerari va ser als termes de Pacs-Vilobí, concretament als vinyars que hi ha a l'indret conegut com la Vallformosa. Allí visitàrem el "refugi gran", avui aprofitat com a cava per la família Mitjans, propietària de la masia de can Maiol, així com un altre de més petit i ben conservat, en un indret dels vinyars que pertanyen a la masia els Pegats, propietat del nostre consoci Joan A. Sadurní *(fotos 7 i 8)*. Un dels trets característics que es poden apreciar en aquests refugis, excavats tots sota terra, és la construcció amb totxo massís, generalment amb un passadís d'accés no gaire ample i un sostre en forma de volta de canó sobre unes sòlides parets laterals, capaces d'aguantar la pressió produïda des de l'exterior en cas de bombardeig.

Un altre lloc visitat va ser als Monjos, a la plana entorn de Mas Serrat,[1] construït l'any 1914, on vàrem ser atesos i acompanyats per Jaume Girona i per la regidora de Cultura. L'aeròdrom dels Monjos fou un dels més importants del Penedès. Va ser construït a les darreries de 1937 o a principis de 1938 i era considerat camp de capçalera del sector de la tercera regió aèria. Segurament per raó de tenir aquesta consideració, la vila va haver de patir amb més escarni l'acció de l'aviació enemiga.

A poca distància de la casa es conserva encara un refugi gran, amb diferents passadissos subterranis i xemeneies de ventilació. La

(Foto 7)

(Foto 8)

(Foto 9)

grandària del refugi permetia donar cabuda a unes cent-cinquanta persones. La seva entrada no resulta gaire còmoda a causa de l'acumulació de pedres en els seus primers metres d'accés, si bé després, una vegada al seu interior, el sòl és força pla, endreçat i fàcil de recórrer amb l'ajut de llanternes. *(Foto 9).*

És una llàstima que la Generalitat, a través dels ajuntaments o dels Consells Comarcals, no habiliti algun tipus d'ajut per als propietaris de les finques on es troben aquests refugis, per tal d'adequar-los i que poguessin ésser inclosos en els itineraris d'interès històric de la comarca.

La darrera etapa d'aquesta sortida cultural era al camp de Santa Oliva, prop del Vendrell, on vàrem traslladar-nos per veure la plana on va establir-se el camp d'aviació, tot i que no vam poder accedir fins al refugi tota vegada que no havia estat possible establir contacte amb els propietaris de la masia.

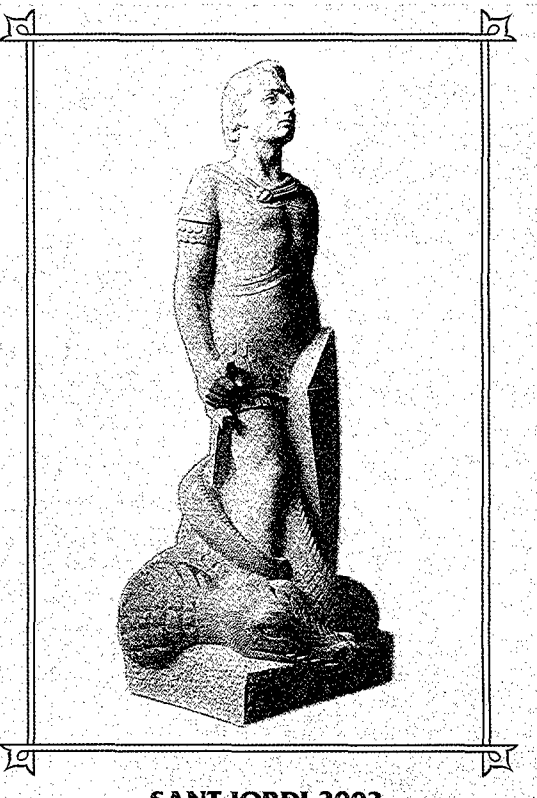
Com a resum d'aquesta visita podríem dir que ens ha quedat el record d'uns indrets penedesencs que en altre temps van ser escenari d'una activitat heroica i patriòtica per part dels pilots d'avions i del personal que hi estava destinat, així com de la població civil del seu entorn que, tot i no estar al front on es lliuraven els combats, patí els ensurts i les represàlies indiscriminades dels bombardeigs de l'aviació alemanya i italiana.

LLE

(1) Atenent la puntualització que ens ha fet el senyor Girona, ens plau esmenar la referència *Mas Serrall* que es dóna al llibre *El vesper de la gloriosa*, cosa que sempre és d'agrair.

23 D'ABRIL
Vilanova i la Geltrú. Diada de Sant Jordi

Com és tradicional, a la rambla Principal vilanovina durant tot el dia de Sant Jordi vam tenir instal·lada la tradicional taula amb les publicacions de l'Institut d'Estudis Penedesencs i

(Foto 10)

també amb l'esperada estampa a disposició de tots els associats i col·leccionistes, estampa que enguany reproduïa una obra de l'escultor penedesenc Josep Cañas i Cañas. *(Foto 10).*

26 D'ABRIL
Gelida. Reunió del Grup de Toponímia

En la diada de santa Engràcia celebrà el Grup de Toponímia la seva trobada trimestral. Tingué lloc a l'enlairada vila de Gelida, al majestuós Casinet del Centre Cultural Municipal, que tants anys d'història arrossega (fou fundat el 1877) i que tanta cultura ha escampat per tot el Penedès.

Hi assistiren socis de Sitges, Vilanova i la Geltrú, Gavà, la Granada, el Pla, Santa Oliva, Gelida, Oleseta i Albinyana, donats siguin de mar a muntanya.

Com és costum, es van tocar diverses tecles amb l'erudició escaient. Ningú alçà gaire la veu i les qüestions foren exposades i debatudes amb ordre i parsimònia. Es repassà la situació en què es troben els diversos reculls de toponímia que s'estan confeccionant, alguns d'ells paralitzats del tot. D'altres, en canvi, duen bona marxa i fins i tot s'espera que abans d'acabar aquest any en surti algun a la llum.

El soci Enric Carafí i Morera, que és alhora membre del Patronat de Cultura Municipal, ens va atendre amablement i ens féu dos obsequis: un de físic i l'altre de caire espiritual.

27 D'ABRIL
63 sortida a Peu pel Penedès.
"Un tomb pel terme de Santa Oliva".
Secció d'Excursionisme

Vells marges, alguns d'ells fitats, camins rals i carrerades fressades, una resclosa, un molí, clapers, barraques de pagès, pous, l'església parroquial i el castell, gairebé tot fet i construït de pedra seca, aquesta fou la conclusió del que havíem vist una vegada finalitzada l'excursió de Santa Oliva, totalment preparada i organitzada per l'amic i consoci Joan Latorre i Solé, al qual felicitem per la seva eficient col·laboració amb la Secció d'Excursionisme.

En un dia de bon sol i perfecta visibilitat, una quarantena d'excursionistes vam gaudir del relat lliurat i de les explicacions que ens féu en Joan durant tot l'itinerari, inclosos els comentaris dintre de l'església parroquial de Santa Maria i en la visita al castell, lloc on pràcticament tothom va tenir l'oportunitat de pujar fins dalt de tot de la torre romànica, que resultà ésser un excel·lent punt d'observació de la contrada penedesenca.

En poques paraules, una plana, curta i bonica excursió cultural que va satisfer plenament els assistents, en un clar dia de la Mare de Déu de Montserrat.

9 DE MAIG
Sant Salvador, el Vendrell. Acte de lliurament dels XV Premis Literaris Penedesencs.
Nit de Sant Jordi 2003. Secció de Literatura

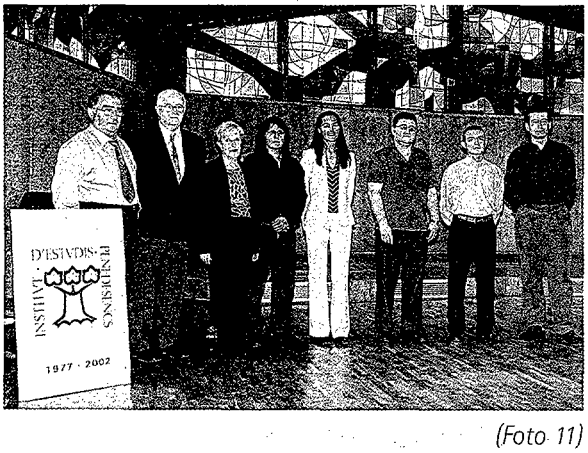
L'IEP va celebrar, un any més, a l'auditori Pau Casals de Sant Salvador, al Vendrell, l'acte de lliurament de guardons i el sopar literari dels XV Premis Literaris Penedesencs de la Nit de Sant Jordi. L'efemèride va comptar amb una àmplia participació i un conjunt de guardons ampliat en relació amb anys anteriors. Entre aquests va destacar la convocatòria escolar, que va ser remarcada com una iniciativa d'àmplia acollida que cal mantenir i potenciar de cara a anys vinents. L'acte va comptar amb la presència de representants dels ajuntaments de Vilafranca, el regidor de Cultura, Patro Re-

cover; de Vilanova, el director de Canal Blau ràdio, Xavier Vallverdú, i del Vendrell, el seu tinent d'alcalde Lluís Mercader, patrocinadors d'alguns dels premis.

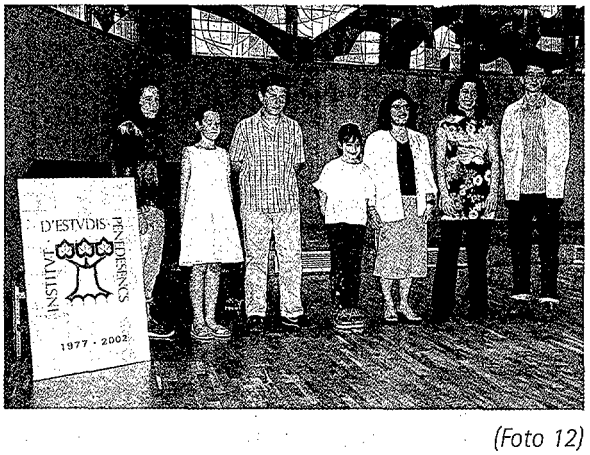
Entre les dades de l'edició d'aquest any, remarquem la bona acollida que ha tingut la renovada convocatòria dels premis per part de l'IEP, amb el suport de bona part dels ajuntaments penedesencs. Un total de 67 treballs han estat presentats a l'apartat de narrativa i 48 al de poesia. Pel que fa a les noves convocatòries, un total de set guions radiofònics han estat presentats al premi que patrocina l'Ajuntament de Vilanova, vuit composicions opten al premi Cultura de la Pau que està dotat per l'Ajuntament de Vilafranca i un total de 21 peces de teatre breu s'han presentat al premi d'aquesta modalitat. Un volum, en conjunt, que dóna idea de la tasca que ha hagut de portar a terme el jurat format per personalitats del món de les lletres i membres de la Secció de Literatura de l'IEP. Per altra banda, la convocatòria d'un premi escolar per a treballs guardonats en certàmens d'escola ha comptat amb més d'una cinquantena de treballs presentats en les diverses modalitats, amb la participació d'onze centres d'arreu del Penedès històric i, fins i tot, del seu entorn.

El jurat dels Premis era format per Joan Anton Ventura, Pere Ventura i Antoni Sella. En l'apartat de narració breu el guardó va correspondre a un text del vendrellenc Enric López Calero i el segon premi a Rafael Pastor, de la valenciana Vall d'Albaida. En la convocatòria poètica, el mataroní Joan Carles Gonzàlez Pujalte va aconseguir el primer premi mentre el segon va correspondre a la vilanovina Dolors Juan. El primer premi especial sobre cultura de la Pau es va concedir a Ramon Gómez Molina, de Barcelona, mentre que el segon premi va ser per a un treball del vilafranquí Lluís Díaz i Ruiz, que va fer públic lliurament del premi a una ONG. El premi de guió radiofònic, també instituït enguany, va ser per a Pere Font i Grasa, de Sant Cugat del Vallès, mentre que la peça de teatre breu que va rebre el guardó en aquest apartat era obra de Meritxell Cucurella i Jorba, de Piera. *(Foto 11).*

Pel que fa a la convocatòria de premis escolars, que en la seva primera edició ha comptat amb una participació prou nombrosa, el jurat era format per Anna Ruiz Mestres, Miquel Cartró, Xavier Hernàndez i Ventosa, Pere Martí i Bertran i Josep Font. El premi de cicle mitjà de Primària va ser per a una composició de Natàlia Zurera, de l'escola Àngel Guimerà del Vendrell, mentre que el segon va correspondre a un treball de Laia Aliaga, de l'Escola La Pau de Vilanova i la Geltrú. El jurat va acordar declarar deserts els treballs corresponents a cicle superior de primària. Pel que fa

(Foto 11)

(Foto 12)

a primer cicle d'ESO, el premi va ser per a un treball de Laia Zamarra, de l'escola Jaume Huguet de Valls, mentre que el segon premi va correspondre a Raúl Casado, del Col·legi Sant Ramon, de Vilafranca del Penedès. Pel que fa a segon cicle d'ESO, el premi va ser per a un treball d'Alba Raventós, de la vilafranquina escola Sant Ramon, el segon premi per a una composició de Neus Figueres, de l'IES Eugeni d'Ors, de Vilafranca, i es va concedir un accèssit a un treball d'Eduard Folch, del vilafranquí IES Milà i Fontanals. Finalment, en l'apartat de batxillerat el primer premi va ser per a una composició d'Aida Rovira, del vendrellenc IES Baix Penedès, mentre el segon premi va ser per a la vilafranquina Anna Gual de l'IES Eugeni d'Ors. *(Foto 12).*

Tot seguit, Joan Solé i Bordes va presentar el llibre *Fets i circumstàncies*, de Jaume Mercader-Miret, i va recordar com motius interns del mateix Institut d'Estudis Penedesencs van determinar que la Nit de Sant Jordi de l'any passat esdevingués un recital poètic i el concert d'obertura de les commemoracions dels 25 anys de l'IEP, de manera que la tradicional publicació dels treballs guardonats en la convocatòria de l'any anterior, en una edició subvencionada per bona part dels ajuntaments penedesencs, ha estat substituïda enguany pel que és el cinquè volum de la col·lecció Selecta d'Escriptors Penedesencs, col·lecció que es va iniciar ara fa una dècada amb l'edició pòstuma de l'antologia poètica d'Antoni Massanell Esclassans –justament aquesta tardor farà una dècada de la seva sempre significativa absència–. En aquest sentit, només es va voler remarcar que de la mateixa manera que els canvis s'han vist en el cartell de premis i l'ampliació dels conceptes de la convocatòria, també la junta directiva de l'Institut té la intenció de replantejar-se els objectius, el format i la dinàmica estètica del volum que ha d'acollir el conjunt de creacions literàries acabades de guardonar, si es pot continuar comptant amb el suport d'ajuntaments i institucions que sempre ha estat característic d'aquesta convocatòria.

En un any de traspàs –va comentar Solé i Bordes– res millor que la veu sempre ponderada i plena de matisos dels clàssics en l'edició que s'oferia enguany, amb l'esmentat suport municipal i el de la Diputació de Barcelona. Perquè, en definitiva, Jaume Mercader-Miret és per a tots els penedesencs una de les veus clàssiques més apreciades, un dels darrers supervivents d'una generació noucentista que va donar a tots els àmbits de l'art i la cultura penedesenca noms tan emblemàtics com Eugeni d'Ors, Eduard Toldrà, Joaquim Mir o el mateix Pau Casals, figures irrepetibles de dimensió universal forjades a l'entorn dels ideals d'aquella Catalunya noble, culta, desvetllada, lliure i feliç que va cantar amb veu anguniosa el poeta d'Arenys.

Jaume Mercader Miret, que no va poder ser present a l'acte per motius de salut, va néixer a Vilafranca l'any 1914 i el 1929 es va traslladar a Barcelona, on va iniciar l'aprenentatge en el món de l'orfebreria, així com els estudis d'art a l'Escola Massana, on després exerciria de professor durant molts anys. De la mateixa manera com els cortesans del Renaixement tenien la voluntat d'esdevenir bons en el domini de les armes i les lletres, els noucentistes, i Mercader Miret com un d'ells, es mouen en l'ideal de la perfecció i el domini de les arts i les lletres, i al costat de l'aprenentatge artístic Mercader Miret comença a publicar articles, sempre amb nota pausada de dimensió i voluntat descriptiva i literària, de crònica cultural. Ho fa a la premsa vilafranquina, on la seva *Lletra de Barcelona* acabarà esdevenint obligat punt de referència cultural d'allò que es cou a la capital. Tot just enllestit el tràngol de la Guerra Civil el trobarem obrint-se camí amb veu pròpia amb els treballs en aram, al costat de la pintura i el dibuix, però sense oblidar tampoc l'exercici de la literatura. Són anys d'e-

xercici en l'observació, una perspectiva de l'entorn que es troba en bona part de les pàgines d'aquest volum *Fets i circumstàncies*, sempre des de la bonhomia, el goig de viure des de la senzillesa i, especialment, la passió pel món clàssic, pel mestratge inalterable de grecs i llatins, per la petjada permanent de l'essència de la nostra identitat cultural com a poble llatí i mediterrani.

De tot plegat, en resulta no sols una amplíssima producció artística que trobem en exposicions, premis, distincions i, aquests darrers anys, en mostres antològiques i homenatges diversos a la producció artística de tota una vida, sinó també una vessant literària àmplia, des de sonets fins a proses com les d'aquest volum. El de Mercader-Miret és un exercici literari constant, del qual resulten llibretes, dietaris, volums de memòries, conferències, sempre amb la tonalitat de qui –ara amb més de vuitanta anys– encara va per la vida cada dia amb la voluntat de la descoberta, amb la capacitat ben desperta d'entusiasmar-se per la senzillesa, pel paisatge, l'arquitectura, la natura que ens envolta, o les corbes suggeridores d'una dona.

La llengua catalana ha tingut en el segle XX grans mestres de l'observació i el trasllat sobre paper, en prosa descriptiva. Amb un to menor que deriva en bona part de la humilitat i senzillesa del seu autor, Jaume Mercader-Miret n'és un bon exemple. A les pàgines d'aquest volum hi ha una mostra ben triada de tota aquesta labor, si voleu amb el complement d'un dietari penedesenc del qual hem publicat algunes pàgines al número dos de la nostra revista *Del Penedès*. En aquestes pàgines trobareu des de referències de la feina, fins a cròniques de metges, ressenyes de viatges i estades..., tot plegat amb el complement d'una selecció de dibuixos a la ploma del mateix autor. Un llibre que s'explica ell sol. Permeteu-me així que només comenti que ha estat per a l'Institut d'Estudis Penedesencs un exercici de privilegi haver pogut incloure aquest volum de Jaume Mercader-Miret entre les nostres publicacions, i que podeu tenir la seguretat que serà per a tots un goig la seva lectura.

A continuació, el Cor Brudieu de Vilafranca del Penedès va oferir un magnífic concert amb madrigals dels segles XVI i XX sobre textos medievals catalans, amb obres de Joan Brudieu (1520-1591) sobre un poema d'Ausiàs March i de Cristòfor Talatabull (1888-1964) sobre un poema de Pere Serafí. En una segona part, aquesta coral va presentar una mostra de música tradicional catalana que inclourà també composicions d'Eduard Toldrà i Enric Morera.

A les 9 del vespre, al vestíbul de l'auditori, s'oferí una copa de cava en honor als guardonats per passar, tot seguit, a la casa-museu Pau Casals, situada davant de l'auditori, on es va celebrar el Sopar de les Lletres Penedesenques 2003, acte de reconeixement als autors guardonats en l'edició d'enguany, amb la lectura dels treballs distingits en aquesta edició en el decurs de la vetllada, lectura que va anar a càrrec del jove actor vilafranquí Xavier Manyé. L'acte es va cloure amb diversos parlaments, en els quals es va remarcar que la celebració d'aquest any obria noves i il·lusionades perspectives a la producció literària penedesenca.

17 DE MAIG
Vilafranca del Penedès. Trobada de la Secció d'Excursionisme.

A la tercera reunió oberta assistiren socis de l'IEP i un membre del Centre Excursionista del Penedès. Després de l'intercanvi d'impressions sobre la programació immediata, en resposta a la petició que temps

enrere van fer els socis de l'Institut de tot el Penedès, el consoci Josep Piñol i Roig, de Sant Sadurní, ens proposà efectuar una excursió pel sector de la Prua, iniciativa que hem d'agrair-li sincerament, ja que d'aquest tipus de sortida de caire local n'hem realitzat un parell aquest curs (muntanyeta de Pacs, i Santa Oliva) que han obtingut una bona participació. Aquesta és la tercera que hem rebut de poc temps ençà. Proposem de seguir l'exemple, car totes les ofertes seran ben acceptades.

Després es va comentar la comanda que ens ha fet la Junta Directiva de seleccionar vint-i-cinc excursions de les seixanta-dues efectuades fins avui, per tal de publicar-les en un llibre. Es va acordar que una comissió mixta s'encarregaria de la selecció per ser presentada pròximament a la junta.

31 DE MAIG

Vilafranca del Penedès. Trobada de la Secció d'Història

Aquesta nova convocatòria oberta a tothom i en especial als joves historiadors, estudiants i afeccionats a aquesta temàtica, va permetre concretar aspectes d'activitats, en especial en relació a la convocatòria del III Seminari d'Història del Penedès.